

PASSFR.EU

A Digital Learning Platform for Generation Z:
Passport to IFRS®

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

A Digital Learning Platform for Generation Z: Passport to IFRS®

UFRS® 8 Faaliyet Bölümleri

Funded by the Erasmus+ Program of the European Union. However, European Commission and Turkish National Agency cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

© Copyright 2021, Istanbul University

ÖRNEK OLAY ÇALIŞMASI – UFRS® 8 FAALİYET BÖLÜMLERİ

Giriş

İşletmeler, değişen pazarda iş risklerini yönetmek ve daha fazla kâr elde etmek için genellikle faaliyetlerini çeşitlendirmektedir. Bu çeşitlendirme, işletmenin faaliyet gösterdiği coğrafi bölgeye, bir iş bölümüne veya hizmetlere/ürünlere kadar uzanabilir. Bir işletmenin bu tür faaliyet bölümlerinin sonuçlarını takip etmesi ve aynı zamanda faaliyet bölümlerine ilişkin bilgileri finansal tablo kullanıcılarına açıklaması önemlidir.

Bu örnek olay çalışmasının amacı, öğrencilere raporlanabilir faaliyet bölümleri seçimine ilişkin gereklilikleri tanıtmaktır. Bu çalışmada aşağıdaki konular ele alınmaktadır:

- Faaliyet bölümleri belirlenirken standart tarafından belirlenen ölçüm prosedürlerinin incelenmesi ve uygulanması;
- Uygulamada raporlanabilir faaliyet bölümleri seçimi hakkında bilgi sahibi olmak ve yeterli bir hasılat eşiği sağlamak için seçim problemini çözmek için uygun bir alternatif bulmak.

Örnek Olay Hakkında Bilgi

Local Store A.Ş. (LS), bir coğrafi bölgede çeşitli ayakkabı türleri satmaktadır. LS, ayakkabı kalitesini ve rahatlığını uygun fiyata sağlayan, iyi seçilmiş tedarikçileriyle öne çıkan, bölgenin en popüler mağazalarından biridir. Erkek, kadın ve çocuklar için günlük ayakkabılardan spor ayakkabılara kadar geniş bir ürün yelpazesine sahiptir.

Daha iyi hasılat bileşenlerinin ve kârlılığın değerlendirilmesi için LS, ürün türlerine göre faaliyet bölümlerini oluşturmuştur. Aşağıdaki tabloda, işletmenin faaliyet bölümlerine ilişkin bilgiler yer almaktadır.

Faaliyet Bölümleri	Erkek Ayakkabı	Erkek Spor Ayakkabı	Kadın Ayakkabı	Kadın Spor Ayakkabı	Çocuk Ayakkabı	Çocuk Spor Ayakkabı	Toplam
Hasılat, PB	149.000	40.000	168.000	39.000	35.000	15.000	446.000
Kâr (Zarar), PB	58.110	9.500	67.200	5.500	2.000	-1.700	140.610
Varlıklar, PB	61.000	20.000	95.000	12.500	7.500	22.500	218.500

Bilindiği üzere:

- LS işletmesi, erkek ayakkabılarının ve erkek spor ayakkabılarının %27'sini satın alan Axes Giyim A.Ş adlı bir müşteriye sahiptir;
- İşletme gelecekte spor ayakkabı ticaretini durdurmayı düşünmektedir.

Tartışma Soruları:

1. Gerekli testleri gerçekleştirin ve LS işletmesinin raporlanabilir faaliyet bölümlerini belirleyin ve sonuçları bir tabloda sunun;
2. Hasılat testinin tüm koşulları karşılanmazsa, hasılat testi eşğine ulaşmak için bir alternatif sunun;
3. LS'nin bir bölümde ürün hasılatının yüzde 27'sini oluşturan bir alıcıya sahip olmasının finansal tablolardaki bilgileri nasıl etkilediğini açıklayın ve sunun?

ÖRNEK OLAYIN ÇÖZÜMÜ – UFRS 8 FAALİYET BÖLÜMLERİ

Faaliyet bölümlerine ilişkin bilgiler, bu bölümlerin UFRS 8 ile belirlenen kriterlere uygun olması durumunda finansal tablolarında açıklanmalıdır. Aşağıdaki tabloda faaliyet bölümlerinin ölçülmesi için belirlenen 3 sayısal yer almaktadır

Gerçekleştirilen kantitatif eşikleri içeren tablo:

Bölümler	Hasılat Testi		Kar / Zarar Testi				Varlık Testi	
	Tutar, PB	%	Kâr		Zarar		Tutar, PB	%
			Tutar, PB	%	Tutar, PB	%		
Erkek ayakkabı	149.000	33,41	58.110	40,83			61.000	27,92
Erkek spor ayakkabı	40.000	8,97	9.500	6,68			20.000	9,15
Kadın ayakkabı	168.000	37,67	67.200	47,22			95.000	43,48
Kadın spor ayakkabı	39.000	8,74	5.500	3,86			12.500	5,72
Çocuk ayakkabı	35.000	7,85	2000	1,41			7.500	3,43
Çocuk spor ayakkabı	15.000	3,36			-1.700	100,00	22.500	1030
Toplam	446.000	100,00	142.310	100,00	-1.700	100,00	218,500	100,00

Hasılat testine göre, bir faaliyet bölümünün hasılatı, tüm faaliyet bölümlerinin hasılatının \geq %10'unu oluşturmalıdır. Tablo, Erkek ve kadın ayakkabıları faaliyet bölümlerinin seçildiğini göstermektedir.

Kâr (zarar) testine göre, bir faaliyet bölümünün kârı, tüm kârlı faaliyet bölümlerinin kârının \geq %10'unu oluşturmalı ve zarar ayrı olarak değerlendirilmelidir. Bir faaliyet bölümünün kaybı, kâr etmeyen tüm faaliyet bölümlerinin kaybının \geq %10'unu oluşturacaktır. Erkek ve kadın ayakkabı bölümleri kârlı olarak seçilir ancak bunlara ek faaliyet bölümü eklenmez. Çocuk spor ayakkabıları faaliyet bölümü zararlı olarak seçilmiştir.

Varlık testine göre, bir faaliyet bölümünün varlıkları, tüm faaliyet bölümlerinin toplam varlıklarının \geq %10'u olmalıdır. Bu teste göre hiçbir faaliyet bölümü seçilmemiştir.

Üç testi de gerçekleştirdikten sonra, seçilen raporlanabilir faaliyet bölümleri Erkek ayakkabıları, kadın ayakkabıları ve çocuk spor ayakkabılarını kapsamaktadır. Daha sonra, bu faaliyet bölümlerinin hasılatının işletmenin toplam hasılatının %75'ini oluşturup oluşturmadığını kontrol etmeliyiz.

149.000 PB (Erkek Ayakkabı) + 168.000 PB (Kadın Ayakkabı) + 15.000 PB (Çocuk Spor Ayakkabı) = 332.000 PB

332.000 PB (seçilen faaliyet bölümlerinin hasılat toplamı) / 446.000 PB (toplam hasılat) x 100 = 74,44%

Yapılan kontrol, seçilen faaliyet bölümlerinin hasılatının toplam hasılatın %75'inden az olduğunu göstermiştir. İşletme, koşulu yerine getirmek için ek bölümler eklemelidir.

Alternatif:

LS İşletmesi spor ayakkabı satışını bırakmayı planladığından belirli ürün gruplarının birleştirilmesine izin vermektedir, örneğin erkek ayakkabıları + erkek spor ayakkabıları; kadın ayakkabıları + kadın spor ayakkabıları; çocuk ayakkabıları + çocuk spor ayakkabıları.

Bölümler	Hasılat Testi		Kar / Zarar Testi				Varlık Testi	
	Tutar, PB	%	Kâr		Zarar		%	%
			Tutar, PB	%	Tutar, PB	%		
Erkek Ayakkabıları	189.000	<u>42,38</u>	67.610	<u>48,08</u>			81.000	<u>37,07</u>
Kadın Ayakkabıları	207.000	<u>46,41</u>	72.700	<u>51,70</u>			107.500	<u>49,20</u>
Çocuk Ayakkabıları	50.000	<u>11,21</u>	300	0,21			30.000	<u>13,73</u>
Toplam	446.000	100,00	140.610	100,00			218.500	100,00

Faaliyet bölümlerinin birleştirilmesinin ardından, artık üç bölümün tamamı da (erkek ayakkabıları, kadın ayakkabıları ve çocuk ayakkabıları) raporlanabilir faaliyet bölümleri haline gelmiştir ve finansal tablolarda sunulabilecektir.

İşletmenin büyük ölçüde bağımlı olduğu müşterilerinin finansal tablolarda raporlanması gerekmektedir. Bu nedenle, LS işletmesi müşteri Axes Giyim A.Ş. hakkındaki bilgileri açıklamalıdır, çünkü bu müşteriye yapılan satışlar erkek ayakkabıları bölümünden elde edilen hasılatın yüzde 27'sini oluşturmaktadır.

Gerekli Bilgiler:

Axes Giyim A.Ş. müşterisinin toplam hasılat tutarı: 189.000 PB x %27 = 51.030 PB

Faaliyet bölümü tanımlama: Erkek ayakkabıları.